

MAHAGONNY VÁROSÁNAK VIRÁGZÁSA ÉS PUSZTULÁSA

HAZY ALBERT

BRECHT, HAUPTMANN, CASPAR NEHER, WEILL és SUHRKAMP nevével a DREIGROSCHENOPER (Koldusopera) vígszínházi előadásával kapcsolatban ismerkedett meg a magyar közönség. (Az opera alapján készült film nem jutott el hozzánk). Az ismeretségből nem lett barátság, de nem is lehetett, mert a DREIGROSCHENOPER-t, — merőben nem színpadművészeti okokból —, mint valami chikagói gangstert, különféle kozmetikai műtétek alá vetették. A műtétek sikerültek (a darabot előadták), de a beteg meghalt (csakhamar lekerült a műsorról).

„Mahagonny városának virágzása és pusztulása“ a Dreigroschenoper-rel együtt BRECHT: *Versuche* c. sorozatában jelent meg. Műfajára nézve: „epikus opera: társadalmi erkölcsrajz“.

Tartalma a következő: *Willy*, a cégvezető, *Misters Begbick* és *Mister Egyhíjjánhús* a rendőrhatóságok indiszkrét érdeklődése elől az aranyásók vidékére menekülnek. Útközben ráeszmélnék, hogy sokkal higiénikusabb munkaforma az aranyásást másokra bízni és az aranyat nem a földből, hanem más emberek zsebéből kitermelni. A felismerés realizálása: Mahagonny város alapítása, ahol olcsó, sőt állandóan csökkenő árak mellett a derék aranytulajdonosok kényelmesen kielégíthetik borban, nőben és mindenféle más mámorban mutatkozó változatos igényeiket. A vállalkozás közszükségletet elégít ki és mint ilyen, komoly üzleti lehetőségekkel látszik kecsegtetni, — mégis érthetetlen okok folytán akadnak emberek, akik megszöknek ebből a paradicsomból, mielőtt pénzüktől megszabadultak volna. *Pál* barátunk is, aki három társával együtt felajzott várakozással és dollárkötegekkel kibéelve érkezett Mahagonny-ba, idő előtt ott akarja hagyni e szép tanyát, sőt a ledömpingelt igényű *Jenny* kisasszony sem tudja visszatartani. Társai biztatására azonban mégis ottmarad, bár elkeseredéssel állapítja meg, hogy „itt túlsok a nyugalom, túlsok az összhang, túlsok a gátlás“.

Mahagonny sokat ócsárolt idillikus nyugalomát azonban nem-sokára gyökerestől kavarja fel a rémhír, hogy tájfun közeledik a város felé. (A színpad háttérében egy lassan mozgó nyíl mutatja egy térképen a tájfun útját Mahagonny felé.) A rémület óráiban mindenki elveszti a fejét, egyedül Pál talál a megváltozott helyzetnek megfelelő új formulát: „Semmi sem tilos — mindent szabad... Csak az a fontos, hogy

„Én legyek az, ki belédérug
S akit rúgnak: te legyél“. (1–11. szín)